

LA DRETA CATALANA I SUÈCIA

• L'Estat de benestar suec es troba als antípodes de la privatització de serveis que demana Mas

VICENÇ NAVARRO

CATEDRÀTIC DE POLÍTIQUES PÚBLIQUES DE LA UNIVERSITAT POMPEU FABRA

El dirigent nacionalista conservador **Artur Mas**, president de Convergència i Unió (CiU), ha emfatitzat el seu missatge liberal com a definitori de les seves propostes per a les pròximes eleccions, promovent la liberalització i la privatització dels serveis públics de l'Estat de benestar (tals com la sanitat i l'educació) com l'element clau de la seva proposta electoral.

Com a part d'aquesta campanya de promoció liberal, la fundació presidida per l'expresident **Jordi Pujol** va convidar un dirigent del Partit Liberal suec, **Mauricio Rojas**, i la seva visita ha tingut una gran ressonància en els mitjans d'informació catalans, que han anat transmetent el seu missatge segons el qual l'Estat de benestar a Suècia ja es troba esgotat, i que només les mesures introduïdes pel Govern liberal --incloent-hi, evidentment, la liberalització i privatització dels serveis públics com la sanitat i l'educació-- han salvat del col·lapse aquell Estat de benestar.

L'esgotament i el col·lapse de l'Estat de benestar suec és, per cert, una de les observacions i prediccions que s'han anat repetint periòdicament amb més freqüència en els últims 30 anys per part de pensadors liberals, una observació que contrasta amb una realitat que mostra tot el contrari; la despesa pública social per habitant a Suècia és la més elevada de la Unió Europea, i continua creixent any rere any.

El significat de la liberalització proposada pel Partit Liberal suec apareix clarament en un fet que ha tingut lloc en el sector educatiu de Suècia, on el govern municipal de Vaxholm, en mans d'una coalició del Partit Liberal (del qual **Mauricio Rojas** és dirigent) i el partit conservador, va contractar una empresa constructora de Letònia (un país de l'est d'Europa) perquè hi

edifiquessin una escola finançada amb diners públics. Els sindicats suecs van exigir que als treballadors de tal empresa (que construïen una escola pública en territori suec) se'ls paguessin els sous existents en el sector de la construcció a Suècia (20 euros per hora) i no els de Letònia (que són moltíssim més baixos: set euros per hora).

L'empresa de Letònia, amb el suport del món empresarial suec i del Partit Liberal (pròxim a la patronal sueca) s'hi va negar. Els sindicats suecs (que apleguen el 83% dels treballadors), comptant amb el suport del partit i del Govern socialdemòcrates, van forçar la interrupció d'aquesta construcció, motiu pel qual l'empresa letona ha portat el cas al Tribunal de Justícia de la Unió Europea (amb el suport del Partit Liberal), i s'ha convertit en un assumpte emblemàtic seguit de prop per la Comissió Europea des de Brussel·les i pel Parlament Europeu, i que té unes grans conseqüències per a l'aplicació de la *proposta* Bolkestein de desregulació de la mobilitat de serveis a la UE.

Si s'acceptés, tindria un enorme impacte negatiu en l'Estat de benestar suec. Suècia té la despesa pública social més gran de la Unió Europea (32% del producte interior brut) i també la despesa pública més gran de la UE (51% del producte interior brut). Letònia, no obstant, té una despesa pública social de només un 14% del producte interior brut i una de les despeses públiques més baixes d'Europa: el 28% del producte interior brut.

El salari mitjà mensual de Suècia és de 2.430 euros. El de Letònia, en canvi, és de 336 euros, un dels més baixos d'Europa. Reproduir un mercat de treball letó dins del suec és una manera de debilitar enormement l'Estat de benestar de Suècia. Això és, no obstant, el que es proposa a Suècia per part del Partit Liberal, a l'emfatitzar les seves propostes de liberalitzar i privatitzar els serveis públics.

Més encara, aquesta privatització dels serveis públics significa també un subsidi per a les empreses privades que gestionen aquests serveis, tal com va passar a les escoles privades a Catalunya quan les dretes catalanes, liderades per **Jordi Pujol** i **Artur Mas**, van governar la Generalitat de Catalunya. Aquestes escoles

privades, tant a Suècia com a Catalunya, serveixen en la seva majoria sectors de la població amb rendes superiors a aquelles capes socials populars que utilitzen les escoles públiques.

En realitat, el model educatiu del partit nacionalista conservador català va fins i tot més enllà que el model proposat a Suècia pel Partit Liberal, ja que en aquell país les escoles privades subsidiades (que a Catalunya es diuen "concertades") no poden recollir fons dels pares sota cap pretext, i per tant el cost de matrícula per a les famílies és zero; un fet que no passa en el model conservador català, on les escoles privades reben contribucions de les famílies (que el Govern tripartit català vol eliminar), cosa que fa que la despesa per alumne (sumant el subsidi públic i les contribucions privades) sigui notablement superior a la despesa per alumne a l'escola pública (que no és el cas de Suècia).

Aquest aspecte diferencial és silenciats pels liberals catalans, que estan promovent la privatització com a mecanisme de reproducció de la polarització social i educativa per classe social que ha caracteritzat el model nacionalista conservador.

Aquesta política educativa de caire clarament classista, resultat de la privatització promoguda pels governs de **Jordi Pujol** i d'**Artur Mas** a Catalunya (i pel Govern de **José María Aznar** a Espanya), ha beneficiat també l'Església catòlica, que posseeix i gestiona la majoria de les escoles privades catalanes, que discriminen en contra de les famílies de les classes treballadores (incloent-hi les dels immigrants) i d'altres sectors de les classes populars.